

Силабус
навчальної дисципліни
ЕКОНОМІЧНА ПСИХОЛОГІЯ
2024-2025 навчальний рік

Освітньо-професійна програма Право
Спеціальність освіти спеціальностей 081 Право
Галузі знань 08 «Право»
Рівень вищої освіти перший (бакалавр)

Викладач (і)	Несторенко Тетяна Петрівна
Посилання на сайт	https://bdpu.org.ua/faculties/gef/structure-gef/kaf-fin/composition-kaf-fin/nestorenko/
Контактний тел.	-
Е-mail викладача:	tetyana.nestorenko@ukr.net
Графік консультацій	Вівторок 20:00-21:00, п'ятниця 20:00-21:00 та індивідуально із застосуванням дистанційних технологій

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Звітність
3 (90 год.)	4 год.	4 год.	72 год.	Залік

Семестр: весінний (8 семестр)

Мова навчання: українська

Ключові слова: психологія, поведінка, бізнес, споживач, прийняття рішення.

Метою є формування компетентності в галузі економічної психології як міждисциплінарної галузі наукового знання та практичної готовності до здійснення професійних психологічних функцій у сфері виробничої діяльності.

Основними завданнями є формування загального уявлення про психологічні основи ведення бізнесу; розкриття психологічних аспектів економічної діяльності; вивчення теоретико-методологічних і прикладних закономірностей та особливостей прояву індивідуальних і групових психологічних якостей в економічному середовищі, а також чинників і механізмів впливу економічних явищ на формування поведінки особистості в ринковому середовищі.

Зміст курсу: Предмет, завдання та структура економічної психології. Економічна поведінка. Методи дослідження економічної поведінки. Економічна психологія сприйняття грошей. Економіко-психологічні передумови розвитку підприємництва. Умови формування та розвитку трудового потенціалу: економіко-психологічні аспекти. Ринок праці. Психологія вибору професії. Психологія споживача. Фактори психологічного впливу на суб'єктів фондового та фінансового ринків. Інновації та їх прояв в економіці і психології.

Методи навчання: Під час вивчення дисципліни використовуються такі методи навчання як: лекція, демонстрування, практичні роботи. Методи контролю і самоконтролю у навчанні: метод усного контролю та метод тестового контролю.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): студентоцентроване навчання з наданням пріоритету інтерактивній освітній взаємодії, самостійній проектній діяльності здобувачів, їх активній роботі в інформаційному освітньому просторі; очне/дистанційне проведення групових та індивідуальних консультацій. викладачі та всі здобувачі, що вивчають цей курс, зобов'язуються дотримуватись положень університету ([https://bdpu.org.ua/normatyvna-](https://bdpu.org.ua/normatyvna)

[baza-bdpu/position-of-educationa/](#) та розуміють, що за їх порушення несуть особисту відповідальність.

Навчальний курс складається з лекцій, практичних занять та самостійної роботи. На лекційних заняттях лектор розкриває теоретичні питання, а практичні (семінарські) заняття присвячені вирішенню практичних завдань, презентаціям доповідей, рефератів, обговоренню сучасних економічних питань та політики. Підготовка до семінарських занять передбачає усне опрацювання теоретичних питань та виконання практичних завдань, оприлюднених заздалегідь. Відвідування занять з курсу є особистим вибором здобувача освіти. Індивідуальні завдання (доповіді, реферати, презентації) мають бути самостійно розробленими, оригінальними, виконаними у встановлені терміни та представлені здобувачами вищої освіти для колективного обговорення. Під час роботи над індивідуальними завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності (фабрикація, списування, обман, фальсифікація тощо), при використанні запозиченої інформації необхідні обов'язкові посилання на першоджерело та автора. Жодні форми порушення академічної доброчесності не припустимі. Недопустимо користування мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з освітнім процесом. Право на перескладання поточних оцінок можуть отримати лише ті здобувачі, які пропустили заняття з поважних причин (лікарняний чи відрядження). Перескладання відбувається у формі усної співбесіди. Здобувачі освіти, які отримали незадовільну підсумкову оцінку (FX), мають право на перескладання у встановлені терміни.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: технічне (ПК, PowerPoint, Word, Moodle, Zoom, репозитарій), наочність (презентації у форматі PowerPoint).

Система оцінювання та вимоги: форма підсумкового контролю успішності навчання екзамен. Для оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти застосовується внутрішня університетська 100-бальна шкала. Результати оцінювання навчальної дисципліни переводяться у національну 4-бальну шкалу та окремо конвертуються в шкалу ECTS шляхом ранжування навчальних досягнень. Об'єктами поточного контролю є: систематичність, активність та результативність роботи протягом семестру щодо вивчення та засвоєння програмного матеріалу дисципліни; рівень виконання здобувачем завдань для самостійного опрацювання, які завантажуються на платформу MOODLE у встановлені терміни. Системою нарахування балів передбачена максимальна кількість балів: до 2 балів – за усні відповіді під час практичних занять, до 4 балів – за розв'язання задач. За виконання завдань за результатами самостійної роботи здобувачі отримують до 2 балів за конспектування, до 2 балів – за підготовку реферату. Оцінювання проводиться за такими критеріями: 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються; 2) уміння поєднувати теорію з практикою при розв'язанні практичних завдань; 3) логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки. Максимальний бал ставиться за умови відповідності виконаного завдання здобувачем або його усної відповіді всім трьом зазначеним критеріям. Оцінювання здійснюється з позицій дотримання академічної доброчесності, ґрунтоване на чинних нормативних документах. За підсумками навчання за семестр здобувач вищої освіти може отримати 100 балів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне тестування та самостійна робота										Сума
ЗМ1		ЗМ2		ЗМ3			ЗМ4			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	100
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	

T1, T2 ... – теми змістових модулів.

	Кількість балів				Разом
	Практична робота		Сам. робота	Інд. робота	
	1*	2**	3***	4****	
Змістовий модуль 1					
Тема 1.	0	0	0-5	0-5	0-10
Тема 2.	0	0	0-5	0-5	0-10
Разом за змістовий модуль 1	0	0-6	0-10	0-10	0-20
Змістовий модуль 2					
Тема 3.	0-2	0-3	0-2	0-3	0-10
Тема 4.	0-2	0-3	0-2	0-3	0-10
Разом за змістовий модуль 2	0-4	0-6	0-4	0-6	0-20
Змістовий модуль 3					
Тема 5.	0-2	0-3	0-2	0-3	0-10
Тема 6.	0-2	0-3	0-2	0-3	0-10
Тема 7.	0-2	0-3	0-2	0-3	0-10
Разом за змістовий модуль 3	0-6	0-9	0-6	0-9	0-30
Змістовий модуль 4					
Тема 8.	0-2	0-3	0-2	0-3	0-10
Тема 9.	0-2	0-3	0-2	0-3	0-10
Тема 10.	0-2	0-3	0-2	0-3	0-10
Разом за змістовий модуль 4	0-6	0-9	0-6	0-9	0-30
ІНДЗ				-	-
Разом протягом семестру					0-100
Всього					0-100

1* – Усна/письмова відповідь

2* – Виступ з доповіддю

3*** – Конспектування питань, які винесено на самостійне опрацювання

4**** – Підготовка реферату

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності		Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
78-89	B	добре	
65-77	C		
58-64	D		
50-57	E	задовільно	
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Список рекомендованих джерел

Основні

1. Бутко М. П. Економічна психологія: навч. посіб. / За заг. ред. Бутка М. П. / М. П. Бутко, А.П. Неживенко, Т.В. Пепа. К. : «Центр учбової літератури», 2016. 232 с. Доступно з: <https://is.gd/eKKaPv>
2. Економічна психологія: комплекс навчально-методичного забезпечення бакалаврів всіх спеціальностей, денної форми навчання. Укл.: Стовбун О.А., Москаленко О.В. К. : НТУУ «КПІ імені Ігоря Сікорського», 2017. 57 с.
3. Іванов Р. В. Моделювання процесів економічної поведінки домогосподарств: монографія. Дніпро: Біла К. О., 2019. 266 с.
4. Канеман Д., Словик П., Тверски А. Принятие решений в неопределенности: Правила и предубеждения. Харьков: Ин-т приклад. психологии, 2005. 632 с.
5. Ложкін Г.В., Спасенніков В.В., Комаровська В.Л. Економічна психологія: Навчальний посібник. К.: ВД «Професіонал», 2004. 304 с. <http://www.twirpx.com/file/1107736/>
6. Мартиненко М. В. Психологія управління: навч. посіб. Харків: ХНЕУ, 2015. 154 с.
7. Талер Р. Поведінкова економіка. Чому люди діють ірраціонально і як отримати з цього вигоду. Талер. Київ: Наш Формат, 2021. 464 с.
8. Тельнов А. С., Решміділова С. Л. Розвиток поведінкової економіки у прийнятті економічних рішень. Економічний вісник. Серія: фінанси, облік, оподаткування. 2020. Вип. 5. С. 160–170.
9. Kahneman D. Maps of bounded rationality: Psychology for behavioral economics. The American economic review. 2003. Vol. 93, No. 5. P. 1449–1475.

Допоміжні

1. Балл Г. О. Спроба уточнення поняття “мотив”. Проблеми загальної та педагогічної психології // Зб. наук. пр. Інституту психології ім. Г. С. Костюка АПН України / За ред. Максименка С. Д. К., 2002. Т. IV; Ч. 4. С. 23–33.
2. Кужелев М. О., Нечипоренко А. В. Вплив поведінкових факторів на управління фінансовою діяльністю корпорації: теоретичні аспекти. Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України. 2018. № 2. С.154–169.
3. Несторенко Т. П. «Економіка суперзірок»: можливості та загрози для сфери освіти. Український журнал прикладної економіки. 2020. Том 7, № 2, 8–15. <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2020-2-1>
4. Остополець І.Ю., Несторенко Т.П., Остенда А. Діагностика детермінант свободи/несвободи від фрустрації у банківських службовців. III Міжнародна науково-практична інтернет-конференція (25-26 квітня 2019 р., Бердянськ), 161-162. Available at: <https://cutt.ly/nYcClde>
5. Nestorenko T. The Future Salary of Alumni as a Factor of Youth Migration. Open Science and Open Innovation: Opportunities for Economics, Business, Management and Related Disciplines. EDAMBA-2016. Conference Proceedings of International Scientific Conference for Doctoral Students and Post-Doctoral Scholars. 10-12 April 2016, 280-287. Available at: <https://cutt.ly/oQU4YPO>
6. Ostenda A., Nestorenko T., Ostenda J. Practical education on a higher level in Poland: example of Katowice School of Technology. Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Серія : Педагогічні науки : зб. наук. пр. 2018. Вип.1. БДПУ, с.186-190. <https://doi.org/10.31494/2412-9208-2018-1-1-186-190>.
7. Ostopolets I., Nestorenko T. Emotional Intelligence of Employees of Ukrainian Relocated Universities: A Case Study. In: Król A. (ed.) Emotional Intelligence – The Perspective of Education and Work Environment. Wydawnictwo im. Profesora Leszka J. Krzyżanowskiego, 2024, 171-188.
8. Thaler Richard H. The Winner’s Curse: Paradoxes and Anomalies of Economic Life. Princeton, NJ: Princeton University Press, 1992. 240 p.

Інформаційні ресурси

1. Behavioural Insights Team <https://www.bi.team/> – ресурс про поведінкові інсайти та їх застосування в економіці.
2. The Decision Lab <https://thedecisionlab.com/> – онлайн-ресурс, що досліджує поведінкову економіку.
3. PsycINFO <https://www.apa.org/pubs/databases/psycinfo> – база даних з психології, включаючи економічну психологію.
4. Курс «Працюйте розумніше, а не більше: управління часом для особистої та професійної продуктивності» – <https://www.coursera.org/learn/upravlinnya-chasom>
5. Курс «Introduction to Behavioural Finance» – <https://www.edx.org/learn/finance/state-bank-of-india-introduction-to-behavioural-finance?index=product&queryId=6389849f443fcc80a13e4e07a1519405&position=10>
6. Курс «Behavioral Economics and Public Policy» – <https://www.edx.org/learn/behavioral-economics/indian-institute-of-management-bangalore-behavioral-economics-and-public-policy?index=product&queryId=6389849f443fcc80a13e4e07a1519405&position=18#:~:text=ways%20to%20take%20this%20course>